

Tlačová správa

Luxemburg 18. januára 2021

Prvotná reakcia EÚ na ochorenie COVID-19: získané ponaučenia, ktoré môžu zlepšiť európsku spoluprácu v oblasti verejného zdravia

Európsky dvor audítorov (EDA) preskúmal prvotnú reakciu EÚ na krízu spôsobenú ochorením COVID-19 a upozorňuje na niektoré výzvy, ktorým EÚ čelí pri podpore opatrení členských štátov v oblasti verejného zdravia. Patrí medzi ne stanovenie vhodného rámca pre cezhraničné ohrozenia zdravia, uľahčenie dodávok potrebného vybavenia v čase krízy a podpora vývoja vakcín.

Právomoci EÚ v oblasti verejného zdravia sú obmedzené. Podporuje hlavne koordináciu opatrení členských štátov (prostredníctvom Výboru pre zdravotnú bezpečnosť), uľahčuje obstarávanie zdravotníckeho vybavenia (vytvorením rámcových zmlúv o spoločnom obstarávaní) a zhromažďuje informácie / posudzuje riziká (prostredníctvom Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb – ECDC). EÚ od začiatku pandémie ochorenia COVID-19 prijala ďalšie opatrenia na riešenie urgentných problémov a uľahčila tým dodávky zdravotníckeho vybavenia a výmenu informácií medzi členskými štátmi a podporuje výskum v oblasti testovania, liečby a vakcín. Do 30. júna 2020 prideliла 3 % svojho ročného rozpočtu na podporu súvisiacich opatrení v oblasti verejného zdravia.

„Rýchlo doplňovať opatrenia prijaté v rámci svojej formálnej pôsobnosti a podpora reakcie v oblasti verejného zdravia na krízu COVID-19 bola pre EÚ výzva,“ uviedla Joëlle Elvinger, členka Európskeho dvora audítorov zodpovedná za toto preskúmanie. „Na kontrolu prebiehajúcich opatrení či posúdenie vplyvu iniciatív EÚ v oblasti verejného zdravia súvisiacich s ochorením COVID-19 je ešte príliš skoro, tieto skúsenosti však môžu poskytnúť poučenie pre akúkoľvek budúcu reformu právomocí EÚ v tejto oblasti.“

Audítori už v [audítorskej správe z roku 2016](#) upozornili na nedostatky v uplatňovaní právneho rámca EÚ z roku 2013 na účely riešenia vážnych cezhraničných zdravotných hrozieb. Ukázalo sa, že niektoré problémy, napríklad plánovanie pripravenosti, pretrvávajú.

Pre ECDC bolo náročné zladiť včasnosť, kvalitu a úplnosť informácií získaných od členských štátov a rôzne stratégie dohľadu a testovania jednotlivých členských štátov sťažujú porovnávanie a posúdenie. Centrum ECDC varovalo, že je ešte potrebné vyvinúť značné úsilie na vytvorenie a posilnenie spoľahlivého dohľadu nad ochorením COVID-19 založenom na obyvateľstve.

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body preskúmania Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie preskúmania je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Kľúčovým testom pre členské štáty pri riešení pandémie bolo zabezpečiť dodávky dostatočného zdravotníckeho vybavenia. Európska komisia prijala celý rad opatrení, aby členským štátom pomohla zvládnuť túto výzvu. K týmto opatreniam patrilo zavedenie režimu vývozných povolení, vytvorenie strategických zásob zdravotníckych a osobných ochranných prostriedkov a zriadenie online nástroja na sprostredkovanie nákupu zdravotníckeho vybavenia. Komisia tiež začala používať rámcové zmluvy o spoločnom obstarávaní zdravotníckeho vybavenia. Členské štáty však obstarali prevažnú väčšinu svojich zdravotníckych potrieb prostredníctvom vnútroštátnych postupov obstarávania.

Z rozpočtu EÚ bola poskytnutá podpora na celý rad opatrení vrátane výskumu COVID-19 a predbežných dohôd o nákupe vakcín. Do polovice roka 2020 EÚ konkrétne vyčlenila 4,5 mld. EUR na opatrenia súvisiace s verejným zdravím a rozšírila rozsah výdavkov oprávnených na financovanie v oblasti súdržnosti tak, aby zahŕňali verejné výdavky na zdravie v súvislosti s ochorením COVID-19. Využívanie týchto prostriedkov bolo 30. júna 2020 v počiatočnom štádiu.

Do júna 2020 bola z rozpočtu EÚ na výskum a vývoj testov, liečebných postupov a vakcín proti ochoreniu COVID-19 vyčlenená suma 547 mil. EUR. V prvej polovici roka 2020 Komisia tiež vyčlenila sumu 1,5 mld. EUR na financovanie predbežných dohôd o nákupe vakcín s mnohými subjektmi, ktoré pracujú na výrobe vakcín proti COVID-19. Stratégia Komisie sa zamerala na investície do viacerých vakcinačných technológií a spoločností, aby sa zmiernilo inherentné riziko spojené s vývojom vakcín. K tejto stratégii patrilo financovanie výskumu zameraného na nedôveru voči očkovaniu, ako aj na boj proti dezinformáciám, ktoré by mohli ohroziť masovú imunizačnú kampaň.

Základné informácie

Otázka ľudského zdravia patrí v prvom rade do vnútroštátnej právomoci. Pandémia COVID-19 sa ukázala byť testom relatívne obmedzených právomocí pridelených Únii na základe Zmluvy o fungovaní EÚ a právnym rámcem z roku 2013, ktorý sa týka cezhraničného ohrozenia zdravia (rozhodnutie 1082/2013). Cieľom tohto preskúmania nie je dospieť k záveru o výsledkoch a dosahu opatrení prijatých do júna 2020, najmä vzhľadom na to, že v čase jeho vypracovania sa tieto opatrenia stále vyvíjajú.

EDA nedávno uverejnil [preskúmanie reakcie hospodárskej politiky EÚ na krízu spôsobenú ochorením COVID-19](#); pracovný program EDA na rok 2021 zahŕňa audit opatrení súvisiacich so zdravím a verejným obstarávaním vakcín.

Preskúmanie EDA č. 1/2021 *Prvotný príspevok EÚ k reakcii na ochorenie COVID-19 v oblasti verejného zdravia* je dostupné na webovom sídle eca.europa.eu.

Kontakt pre tlač: Claudia Spiti – claudia.spiti@eca.europa.eu – Mobil: (+352) 691553547